

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
5:13	6:25	ירושלים
5:29	6:27	בני ברק
5:19	6:27	חיפה
5:28	6:27	באר שבע
6:45	7:47	ניו יורק
5:39	6:00	לונדון

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

עד דלא ידע

פתאום יבוא

עם ישראל כולו נתון עדיין תחת הרושם הקשה והמזועזע שפקד אותו עם היוודע דבר האירוע הקשה שאירע בליל שבת האחרון ביישוב "איתמר" שבהרי השומרון.

אין מילים היכולות לעכל את הטרגדיה הנוראה, מול האכזריות הברברית של חיות האדם מזרע ישמעאל, בטביחת חמשה בני משפחה אחת, אב ואם על בניהם ועולליהם, לאחר סעודת ליל שבת ומסיבת עונג שבת. באותה שבת, קראו בכל תפוצות ישראל את פרישת הקרבנות, ובהם חמשת מיני הקרבנות שעולים לריח ניחוח לה', עולה, מנחה, שלמים, חטאת ואשם. התחושות קשות מאוד.

וזאת מתרחש, כאשר בכל העולם כולו פוקדים אירועים ותמורות מרעידות, כאשר מדינות נופלות כאחת מול איתני טבע הקורסים באחת ברעידות אדמה עזות, לצד מדינות המתמוטטות בהתמרדות האזרחים.

אין אתנו יודע עד מזה, וברור הוא כי האירועים כולם נועדו לעורר אותנו ולהבהיר לנו כי יש מנהיג לבירה, שברגע אחד ברצותו משתנה הכל בכל מכל כל.

דבר אחד יכול לעודד אותנו, כי באותה מדה שבה בבת אחת מתרחשים אירועים כה קיצוניים ברחבי העולם, כך בה במדה יכולים ומוכנים אנו לצפות לכל רגע ורגע שבה בבת אחת יזריח אור הגאולה השלמה.

וגדול כחה וזכותה של השבת, שביכלתה לזרז את הגאולה השלמה, לה אנו מצפים ומייחלים כל כך, במיוחד בימים אלו של גאולת פורים הסמוכה לגאולת פסח.

תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור.

לשימוש הקדושה.

ומשנכנס יין יצא סוד, ובכך התבאר לנו מעט יותר הסוד של שתיית היין בפורים "עד דלא ידע". שהרי כל חטאו של אדם הראשון בין, היה באכילת עץ הדעת שהוא מיועד לדעת טוב ורע, בכך שאכלו שלא לתשמיש הקדושה. ביום הפורים, כשאנו ניצבים בדרגה כה גבוהה, אנו נוטלים את היין, ומערבים בו את הטוב והרע, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ולהחזיר את העולם למצב של לפני אכילת עץ הדעת.

משהגענו לכאן, נפנה להבין את האמור ברש"י על הפסוק במגילת אסתר: "ביום השביעי כטוב לב המלך ביין", רבותינו אמרו שבת היה. ביארו על כך הקדמונים, על פי הכלל הידוע כי בכל מקום שבו נאמר במגילה "המלך" בלא שמו של אחשוורוש, הכוונה למלך מלכי המלכים מלכו של עולם, כי גם כאן הכוונה כי היה טוב לבו של הקדוש ברוך הוא ביין שעליו עושים בני ישראל קידוש בשבת קודש.

כי היין הזה בא ללמדנו, כי תפקיד כל הבריאה הוא להשתמש בכלים הנאים שהטביע הקדוש ברוך הוא בעולם, אך ורק לצורך הקדושה, וזאת אפשרי רק על ידי השבת, ולכן היין הזה שהיה מיועד לשימוש בשבת, גרם לחורבן הגדול משהשתמשו בו לתשמיש של יום חול בלא קדושה. את זה אנו באים לתקן בפורים, מתוך שמחה.

את כל זה נעשה, על ידי מיגור ומחייית עמלק, עמלק הרוחני, ועמלק הפיזי, שהוא שורש הרע כולו. במיגור הרע בעולם, יתגדל ויתקדש שמה רבא, בעגלא ובזמן קריב.

המועדים, דווקא כך נקיים את השבח וההודיה על נס הפורים עד כדי אובדן כל צלילות דעת???

אין ברירה אלא לומר: היא הנותנת! נבאר את הדברים. בספר "שפתי כהן" על התורה, שחיברו רבי מרדכי הכהן מצפת מחכמי המקובלים שבתלמידי האר"י הקדוש, כתב דברים נפלאים בנוגע לעץ הדעת שממנו אכל אדם הראשון, בהסתמכו על דברי המדרש, על פיו הוא קובע כי כל האיסור של אדם הראשון לאכול מעץ הדעת היה לשעה קלה בלבד עד לכניסת השבת. הוא מוסיף וכותב כי מטעם זה נברא אדם הראשון ביום שישי, שאם היה נברא ביום אחר, היה מצטער על אכילתו, כי לא היה יכול לסבול כלום, אבל כשהזמן של האיסור היה כה קצר, היה יכול לסבול זאת.

מתוך דבריו המתבארים בהרחבה, עולה כי אותו עץ ענבים מיועד היה להתבשל עד לכניסת השבת, ועליו היה אמור אדם הראשון לקדש את השבת עם כניסת השבת. אך חוה קלקלה זאת, והקדימה את הורדת הפרי טרם זמנו ועשתה ממנו יין, והיא חיללה בכך את קדושת הפרי, ופסלה אותו מקידוש היום.

כעת למדנו, כי חטאו של אדם הראשון באכילת עץ הדעת, היה בכך שלקח את הדבר שהיה מיועד לקדושה, והשתמש בו לתשמיש חולי. בכך הוא גרם בעולם תערובת חמורה של טוב ורע, ואותה נדרשים אנו לתקן במעשינו במשך כל הדורות.

עכשיו אנו מבינים קצת יותר טוב, את הסיבה לכך שבכל עת שמגיע זמן של קדושה, אם זה בכניסת שבת או בכניסת חג, או בהבדלה ביניהם לבין ימות החול, אנו לוקחים מהיין ומקדשים עליו, כי בכך אנו מבררים שוב את השימוש ביין

מידי שבת ומועד, אנו מברכים על היין ומקדשים בכך את השבת והחג. אף בסיומה של השבת או של המועד, מלויים אנו אותה בברכה על היין. בליל הסדר, ליל התקדש חג הפסח, אף מוסיפים לשותות ארבע כוסות יין. ובכל זאת, אין כמו חג הפורים שקשור עם היין, שהוא בבחינת נכנס יין יצא סוד.

"מוחיב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", גמרא ערוכה היא זו, שאף נפסקה להלכה. והראשונים וגם האחרונים, התאמצו רבות לבאר גמרא והלכה פסוקה זו, כיצד יתכן שהתורה תבקש דבר כזה מכל איש יהודי, לאבד את כל שפיות דעתו, עד כדי כך שלא ידע להבחין כלל בין טוב לרע. אין הגמרא הזו אומרת אלא דרשוני וחיו.

כדאי להקדים קודם מעט מדברי חז"ל בגודל גנות שתיית היין, כפי המתבאר בתוך סוגיית הגמרא המסבירה את גודל שפלותו של בן סורר ומורה שנכשל בשתיית יין מרובה. וכך אמרו בגמרא בסנהדרין (דף ע' עמוד א'):

"ויחל נח איש האדמה וישע כרם", אמר רב חסדא אמר רב עוקבא ואמרי לה מר עוקבא אמר רבי זכאי, אמר לו הקדוש ברוך הוא לנח: נח! לא היה לך ללמוד מאדם הראשון שלא גרם לו אלא יין, כמאן דאמר: אותו אילן שאכל ממנו אדם הראשון גפן היה, דתניא רבי מאיר אומר אותו אילן שאכל אדם הראשון ממנו גפן היה, שאין לך דבר שמביא יללה לאדם אלא יין."

וכעת מתעצמת הקושיא שבעתיים, אותו יין שאין לך דבר שמביא יללה לאדם אלא הוא, שהוא גרם לנח לרדת ממדרגתו העצומה ולהתגולל בכזיון כה גדול, שהביא על אדם הראשון את החטא הגדול שמחמתו אנו סובלים עד היום, דווקא בו נקדש את השבת ואת

לשון חכמים

ביום השביעי כטוב לב המלך בין, אטו עד השתא לא טב לביה בחמרא, אמר רבא יום השביעי שבת היה, שישראל אוכלין ושותין מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות, אבל אומות העולם שאוכלין ושותין אין מתחילין אלא בדברי תיפלות.

מגילה יב, ב

כוונתו, כי ה" זכות סעודת שבת מתוך דברי תורה שירות ותשבחות, עמדה להם לישראל ונברא להם רפואה למכתם מתוך אותה סעודה של אחשוורוש שנהפוך הוא שמתחילים בדברי תפלות... עד שנתגלגל הדבר ונהרגה ושתי, ועל ידי זה נתנוצצה הצלה לישראל. וראוי לעשות זכר לכל זה על ידי אכילה ושתייה של מצוה אחר קריאת המגילה, ולקיים מצוות משלוח מנות מן הסעודה אשר הכין לו, ולומר שירות ותשבחות כדרך של ישראל.

שו"ת כתב סופר חלק אורח חיים סימן קל"ז

פניני הלכה

הלכות לשבת זכור וימי הפורים

א. מצות עשה מן התורה לקרוא פרשת זכירת עמלק וחיוב מחיית עמלק, וקבעו חכמים לצאת ידי חובת קריאה זו בשבת הקודמת לפורים, והוא חיוב קריאה המוטל על כל יחיד ויחיד.

ב. קוראים את הקריאה מתוך ספר תורה כשר ובציבור, וכל הציבור יוצא ידי חובה מדין שומע כעונה, וצריכים לשמוע כל תיבה מהקריאה.

ג. נחלקו הקדמונים אם גם נשים מחויבות בקריאה זו, ובדור האחרון התפשט שהנשים באות לשמוע קריאת פרשת זכור, ומי שהתחילה לנהוג כן, אם רוצה להפסיק מנהג זה צריכה לעשות התרת נדרים.

ד. צריך להבין את ענין הקריאה, ומן הדין ראוי לכוון קודם הקריאה לצאת ידי חובה מקריאת הקורא ולקיים את המצוה של זכירת מחיית עמלק.

ה. מעיקר הדין, מגילה אינה מוקצה בשבת רגילה, ומותרת בטלטול גם בשבת הקודמת לפורים. אך יש שכתב שבזמננו שמקפידים על המגילה שלא להשתמש בה אלא לשימוש מצוה, ומייחדים לה מקום, יש להחמיר בה כדון מוקצה מחמת חסרון כים. ועל כן, הרוצה להשתמש במגילה בשבת, טוב לייחד את המגילה לשימוש קודם השבת.

ו. אין להכין את המגילה למוצאי שבת, ואין להביאה לבית הכנסת בשבת גם לא במקום שיש עירוב כשר, ואפילו לא על ידי קטן. מטעם זה במקומות רבים מאחרים מעט את תפילת ערבית כדי שיוכלו להכין את המגילה וצרכי קריאת המגילה לאחר צאת השבת.

ז. אם סעודה שלישית נמשכה לתוך הלילה, אין אומרים על הנסים בברכת המזון, ואפילו אם אכלו לאחר צאת הכוכבים אין אומרים על הנסים. ואף מי שנהוג בראש חודש שחל במוצאי שבת להזכיר גם את של ראש חודש, לגבי הזכרת על הנסים אין נוהגים כן, כיון שהזכרת על הנסים היא הזכרת רשות.

ח. קריאת המגילה צריכה להיות כשכבר ודאי לילה, ובפרט בשנה כזו שחל פורים במוצאי שבת, שאין לקרוא את המגילה אלא כשכבר ודאי לילה.

ט. במקום שנוהגים להבדיל בבית הכנסת בתפילת מעריב של מוצאי שבת, קוראים את המגילה קודם הבדלה. אך הקורא את המגילה בביתו, יבדיל קודם, ולאחר מכן יקרא את המגילה.

י. קריאת המגילה היא חובה לכל אחד ואחת, בין בלילה ובין ביום, וצריך לשמוע כל תיבה מהקורא, ואם לא שמע מילה אחת ישלים אותה מתוך הסידור. וראוי להתכוון לצאת ידי חובת הברכה והקריאה. ואין לענות "ברוך הוא וברוך שמו" על הברכות.

יא. בכל ליל פורים נוהגים להרבות בסעודה, ובשנה זו שליל פורים הוא במוצאי שבת נוסף על זה קיום מצוות מלוה מלכה, ולכן יש ענין להוסיף מאכל מיוחד לסעודת ליל פורים יתר על המאכלים שרגיל לאכול מידי שבוע לסעודת מלוה מלכה.

יב. בברכות קריאת המגילה ביום הפורים, ראוי לכוון בברכת "שהחיינו" על שאר מצוות היום: משלוח מנות, מתנות לאביונים ומשחה ושמחה.

יג. משלוח מנות הוא לכל הפחות שני מיני מנות אוכל לאדם אחד. ויש שכתב לחודש, שצריכים לשלוח את המנות בשני כלים נפרדים, שאם שניהם בכלי אחד הם נחשבים למנה אחת על ידי איגוד הכלי. וראוי לכתחילה לשלוח על ידי שליח ולא להביא בעצמו.

יד. מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים יתומים ואלמנות, ודומה לשכינה שנאמר להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים. (לשון הרמב"ם מגילה ב, טו). את עיקר הנתינה, יקים על ידי כסף שלו, ולא מכסף מעשר. אך את יתר ריבוי הנתינה, יכול לתת מכסף מעשר. טו. עיקר סעודת פורים צריכה להיות מבעוד יום, ושלא כאותם הנוהגים להתחיל את הסעודה בסוף היום ממש. ומכל מקום נוהגים בעיירות שאין מוקפות חומה למשוך את הסעודה לתוך הלילה.

טז. נוהגים להדליק נרות בסעודת הפורים על אף שעורכים אותה ביום.

יז. חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה ובאכילה ובשתייה עד שלא יחסר שום דבר ומ"מ אין אנו מצווין להשתכר ולהפחית עצמנו מתוך השמחה שלא נצטונו על שמחה של הלולות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שנגיע מתוכה לאהבת השם והודאה על הנסים שעשה לנו. (לשון המאירי מגילה ז, ב מובא בביאור הלכה סימן תרצ"ה).

סיפור לשבת / המשך

לבו פחד ורחב בקרבו, אך הוא לא שת לבו לכל זאת, וחזר וזעק "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

קולות מפחידים של כלבים עזי נפש הגיעו לאזניו, קולות משונים של חיות טורפות העומדות בסמוך אליו ומאיימות לקרעו חיים נשמעו בקרבו, והוא ממשיך בזעקתו האחת והיחידה "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

לאחר דקות ארוכות שנדמו בעיניו כנצח, כשהוא חוזר כל העת על הפסוק, הבחין היהודי כי הסערה השתתקה והקולות נדמו. פתח את עיניו, וראה כי אין לא הר ולא נחש, לא כלבים ולא חיות טורפות, אלא עומד הוא באמצע השדה. רצה ללכת לביתו אך לא זכר את הדרך, והתחיל ללכת ממקום למקום, עד שלאחר שלוש שנים הגיע לכפרו ומצא את הכומר על מקום עמדו.

"מדוע רמיתני?" שאל מיד את הכומר.

"וכי אני צריך ללמד אותך את חכמת הכישוף? – השיב לו הכומר – הרי אתה הנך מכשף הרבה יותר גדול ממני! וכי פעם אחת בלבד רציתי להזיק לך? אך בכל בוקר כשהנך קם ונוטל ידים, אלפי רוחות נושרים ממך. בכל עת שהנך הולך עם בגדך שקשורים לו החוטמים הללו, נופלים מימינך ושמאלך רבבות מוזיקים. מה הם כוחותי הדלים למול כוחותיך?"

*

דמדומים נטו בחדר, עת סיים הצדיק את סיפורו, והשלים את דבריו באמרו כי מי יודע לשער ערך כל מצוה ומצוה של כל יהודי ויהודי, וכמה שמירה יש בהם.

"ונהפוך הוא אשר ישלמו היהודים המה בשונאיהם" פרצה השירה האדירה מפי המוני החסידים.

מעשה לשבת

שומר מצוה

נחש גדול אדיר מימדים, אשר כמותו לא ראה מעודו, ומיד הבין כי המקום הזה הוא מקום משכן החיצונים והקליפות, ומיד בעודו מהרהר כך, פתח הנחש את פיו ושאלו בקול איום ונורא "מה מעשיך כאן?", והאיש השיב בגמגום ופחד, כשכל אבריו רועדים, ושיניו נוקשים זה לזה, "חפץ אני ללמוד את חכמת הכישוף". חזר הנחש ושאלו: "מאין באת ומאיזה מדינה הנך?"

אורת השמחה הקיפה את כל הקהל השרוי במחיצת הצדיק בעצם יום הפורים, בראש השולחן ישב רבי פנחס מקוריץ ז"ע, וקהל החסידים צופים בו בעינים כמהות. לאחר הזמירות והשירים כמצוות היום, השתתקו הכל, ושמו את אוזנם כאפרכסת לשמע הסיפור אותו היה נוהג הרב הקדוש לספר מידי שנה בסעודת הפורים:

*

בעיר אחת היה כומר אחד רשע עריץ ושונא ישראל מאוד, ובהיותו מכשף גדול היה רגיל לעשות בכשפיו מעשי רשעות גדולים לכל היהודים שדרו במקום.

באותה עיר היה דר איש יהודי, שהיה בעל פונדק, חוכר בית המזיגה. פונדקו היה מלא תמיד בלקוחות, וידיו היו מלאות תדיר בעבודה. אף אותו כומר היה רגיל לבוא לבית המזיגה לשתות יין, וכשרק דמותו היתה נראית על סף בית המזיגה, היה המוזג מתמלא חלחלה וממהר להכמין את בני ביתו, עד יעבור זעם. כשכולו מנסה להסוות את רגשות הפחד שלו, מיהר למלאות את מבוקשו של הכומר, כשבלו מתפלה ומבקש שימהר לעזוב את אחוזהו.

כך נמשכו להם החיים אצל המוזג, וכשראה שאין הוא יכול לו לפחד זה כל אימת שהכומר בא למחיצתו, הציעה לו אשתו כי יבקש מהכומר שילמד אותו את חכמת הכישוף, ובכך יוכל הוא להשיב מלחמה לכומר בנשקו שלו, ולא יוכל להזיק לו. יהודים תמימים ופשוטים היו המוזג ומשפחתו, מעולם לא האירה לו משנתו, ולא ידעו המה כי איסור חמור הוא לעסוק בכישוף ובכל הדומה לו, ואי לכך גמר אומר לעשות כעצת אשתו.

ויהי היום, כבוא הכומר אליו כהרגלו מימים ימימה, בא אליו המוזג בהצעה קורצת: "כמה אתה

נקב היהודי בארץ מולדתו. פקד עליו הנחש: "שכח זאת!" ודבריו התקיימו. "מאיזה עיר אתה?" – עיר פלונית! "שכח זאת!!!" נשמעה לחיבתו של הנחש. ונשכח. "יש לך אב ואם?" – יש לי. "תשכח את אביך ואמך", ושכח אף זאת. "יש לך אשה?" – כן. "שכח זאת".

כך המשיך דו השיח המצמרר שבין הנחש לאותו מוזג, כשכל העת הוא משיכה את כל פרטיו העצמיים, כאשר הטבע כולו מסביב מאיים וקודר, ברקים בורקים ורעמים מתנפצים.

"מאיזה עם אתה, ומי הוא אלוךך?" חזר הנחש ושאל בקול רושף את היהודי המוזג. "יהודי אנוכי, ובורא השמים והארץ הוא אלוךך". "שכח זאת" פקד עליו הנחש.

בנקודה זו התעורר הניצוץ שבנשמתו של אותו מוזג, ובראותו שכבר הגיע לדהק האחרונה, התחמם לבו בקרבו, והתעוררה בו רגשי הקדושה של בני זרע אברהם יצחק ויעקב, והיהודי החל לזעוק בכל כחו: "מה! יתברך לא אשכח לעולם – שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד".

וכך המשיך לזעוק את זעקת שמע ישראל בזה אחר זה מספר פעמים בעינים עצומות. בכל אותה עת, הגיע לאזניו הד רעשי ברקים ורעמים שהשתוללו בעוז, המשיך בעמוד קודם

רוצה בשכרך שתלמד אותי את חכמת הכישוף?" פער הכומר את פיו בתמחון, וכשתעשת נענה ואמר לו, כי אם יתן לו לשתות שלש שנים רצופות כמה שישקש, ילמד אותו לאחר שלושת השנים את חכמת הכישוף. ברירות רבות לא היה לאותו יהודי, הסכים לסבול בשקט עוד שלוש שנים, ובלבד שלאחר מכן ידע ויכיר את חכמת הכישוף, או אז יוכל יוכל לו לכומר הרשע. דף ועט הובאו למקום, הוזה נכתב והוחתם על ידיהם, והמוזג הכניס את החוזה לכיסו.

כך עברו להם שלוש שנים, ובסיומם בא המוזג לפני הכומר, הוציא בפניו את השטר, ותבע את קיום חלקו של הכומר. "הנכון אתה לכך?" שאל הכומר את המוזג, ונענה בחיוב. "אחוזי איפוא בחגורתך, אחיזה איתנה", והמוזג עשה כדבריו.

רעש מזור עלה באזניו, וכל העולם החל לחוג סביבו, ובכשפי הכומר הגיע לאחר רבע שעה אל מקום רחוק מאוד, על הר גבוה, "כאן תלמד את חכמת הכישוף" הפטיר ונעלם.

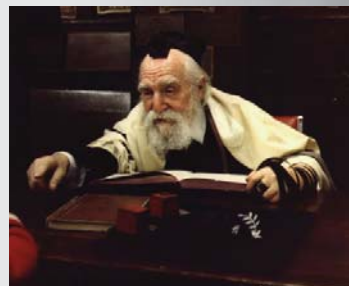
בעמודך נבחר ברעיונותיו, ראה כי סביב ההר מוקף

דבריהם הם זכרונם

מחן רבי משה פיינשטיין זצ"ל - י"ג אדר ב' תשמ"ו - 25 שנה להסתלקותו

פוסק הדור היה בעל ה"אגרות משה", יחד עם היותו מרביץ תורה ואביר הרועים בדור האחרון, שמצודתו היתה פרוסה ממקום מושבו במנהטן שבמדינת ניו יורק לכל מרחבי העולם.

באחת מתשובותיו דן רבי משה, באשה שבעלה קיבל שבת מוקדם, אם הדבר מחייב אף את האשה. והוא מקדים ומברר, שקבלת הבעל על עצמו אינה מחייבת את האשה. אך דן שמא האשה אסורה לעשות מלאכה לצורך הבעל מדין שביתת אשתו. ושוב הוא מסיק, שאם הבעל מקבל שבת קבוע

מוקדם, כתוספת קדושה, או כמשנה זהירות, הרי שהדבר מחייב את האשה לנהוג כמותו, כי האשה נגזרת אחרי הבעל בכל מנהגיו הקבועים. אך אם הוא נוהג כך רק בצורה אקראית ולא בקביעות, כגון בשבתות של קיץ, אין הדבר מחייב את האשה, וכל עוד שהיא לא קיבלה שבת, היא יכולה לעשות מלאכות לצורך עצמה.

משל ונמשל

רבי מאיר שפירא מלובלין, שימש כציר בבית הנבחרים ה"סיים" הפולני. מדינאי נבון היה הגאון רבי מאיר, שידע להגן על זכויותיו של הציבור היהודי האמוני בפולין, שלא הושווה לשאר אזרחי המדינה. כששוחח פעם עם אחד מצירי הבית, שהיה ידוע כשונא ישראל, פלט הלה כי שום זכות אינה מגיעה ליהודי פולין, "עצם ישיבתם בשלום בתחומי המדינה, יכולה להחשב כחסד לבני האומה הפולנית", אמר. נענה לו רבי מאיר:

לכטח קראת פעם את מגילת אסתר, הספר בו מסופר על הצלת העם היהודי מגזירות המון ואחשוורוש. ודאי תזכור כי כאשר שאל המלך אחשוורוש את משרתיו בעת הקראת ספר הזכרונות לפניו מה שילמדו למרדכי היהודי על הצלת המלך מבגתן ותרש, נענה כי "לא נעשה עמו דבר".

הדבר תמוה, כי לכאורה יש בתשובה זו משום חוצפה ועזות, שהדיוט בא למלך ואומר לו שהינו כפוי טובה שאינו זוכר לעשות טובות למצילי חייו. כעת הבנתי היטב את כוונת הדברים – המשיך רבי מאיר שפירא בדבריו – הם התכוונו לומר לו, שאם לא נעשה ליהודי דבר, הרי שבכך החזירו לו את הטובה הגדולה ביותר, כי בעצם זה שהוא יצא בשלום ונתנו לו לחיות, מחוייב הוא להודות על כך למלך...

הרעיון הזה, כתב בספר "טעמא דקרא" מבואר הוא בכתוב בפרשת תולדות, כאשר אבימלך מלך גרר אמר ליצחק אבינו "אם תעשה עמנו רעה פאָשר לא נגענך וּכְאִשֶּׁר עֲשִׂינוּ עִמָּךְ רק טוב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם". וכך המושילו על זה במדרש:

משל לאריה שטרף טרף, ועמד לו עצם בגרונו. עמד והכריז, כל מי שיבוא ויוציא את העצם מגרוני, אתן לו את שכרו. הגיעה עוף "קורא מצרי" שמקורו ארוך, והכניס את מקורו ללוע האריה, והוציא את העצם. נעמד וביקש מהאריה: תן לי את שכרי. אמר לו האריה: לך תהא מכריז, כי ננסת לפה האריה בשלום ויצאת בשלום. זהו השכר הכי גדול שלך. כך דיינו שנכנסנו לאומה זו בשלום ויצאנו בשלום.

יְדֵי הַשֶּׁבֶת

יְדֵים יְקָרִים !

כְּמוֹצְאֵי שֶׁבֶת, קְשִׁילָנוּ נְהַפְגֵם בְּבִתֵי הַכְּנָסוֹת, נְטִיה אֲזֵן לְשִׁמְעַת פֶּל מְלָה מִסְפּוֹר הַמְּגִלָּה, וְנַחְדִיר בְּקִרְבָנוּ אֶת הַרְגֵשֶׁת הַכֶּרֶת הַטּוֹב לְבוֹרָא יִתְבַּרַךְ, שֶׁהִצִיל אוֹתָנוּ מִיַּדֵי הַמֶּן הַרְשָׁע וּמְגִזִירוֹתָיו.

הַיְרוּשָׁלַיִם שְׁבִינִינִי, יִמְתִּינִי עַד לְיוֹם רֵאשׁוֹן פְּלִילָה, וְרַק אִזּוּ הֵם יִשְׁמְעוּ אֶת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְיִקְיָמוּ אֶת יְתֵר מִצְנֵת הַיּוֹם, לְשִׁבְחָת וְלְהוֹדוֹת עַל הַנְּסִים וְעַל הַנְּפִלְאוֹת.

וְנִזְכֵר לְתַמִּיד, הַמֶּן הַרְשָׁע, וְכִמּוֹהוּ גַם יִקְיָנוּ מֵעַם עַמְלֵק, רָצוּ בְּעֶקֶר לְהַשְׁמִיד וְלְהַרוֹג אֶת הַיְהוּדִים בְּגִלְלֵי שָׁהֵם קָבְלוּ עַל עֲצָמָם אֶת הַתּוֹרָה וְאֶת הַמִּצְוֹת, וְעַמְלֵק בְּרִשְׁעוֹתָיו וּבְרַע שָׁבוּ, רָצָה לְמַלְקָל אֶת הַיְהוּדִים שְׁגִלְכוּ בְּדַרְכָיו.

וּבְחִיגוֹת הַפּוֹרִים אָנוּ מְכַרְיִים בִּי אָנוּ מְקַבְלִים עֲלֵינוּ שׁוֹב אֶת הַתּוֹרָה מֵאֲרֻכָּה וּמְרָצוֹן.

הַמִּצְוֹת אֵינָם עַל קִשָּׁה עֲבוּרָנוּ חֵם וְחִלְיָה, אֲדַרְבֵּה ! מְאֻשְׁרִים אָנוּ לְהִזִּית תַּחַת עַל הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ, שֶׁזֶה הַדָּבָר הַיְחִידִי שְׁמִיבֵיא אֶת הָאִשֶּׁר לְאָדָם.

כִּי נִמְחָה אֶת עַמְלֵק, עַל יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת בְּהַתְּלַבְּבוֹת וּבְשִׁמְחָה, בִּי מִה שְׁעַמְלֵק רָצָה זֶה לְקַרֵּר אֶת הַחֹשֶׁק שְׁלָנוּ לְקִיּוֹם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׁמְחָה.

עוֹד לִפְנֵי הַפּוֹרִים, אָנוּ כְּבָר מִתְחִילִים בְּשֶׁבֶת בְּקִיּוֹם הַמִּצְוָה לְזַכֵּר אֶת מַעֲשֵׂיו הַרְעִים שֶׁל עַמְלֵק, וְלִמְחָזֵת אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, וְזֹאת עַל יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת בְּהַתְּלַבְּבוֹת וּבְשִׁמְחָה.

כִּי נִתְנַחֵם גַּם לְמִצְוֹת הַשֶּׁבֶת, נִקְבַּל אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה וּבְהַתְּלַבְּבוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ עַל קִשָּׁה חֵם וְחִלְיָה. עוֹד לִפְנֵי שְׁנִכְנִסְתָּ הַשֶּׁבֶת, כְּבָר נִסְדַּר אֶת פֶּל הַבַּיִת וְנִגְמַר אֶת פֶּל הַמְּלָאכּוֹת מִבְּעוֹד מוֹעֵד, כִּי שְׁנַרְחָה בְּעֲצָמֵינוּ כְּמִה אֲנַחְנוּ מְאֻשְׁרִים לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁבֶת, כְּמוֹ אֶת פֶּל הַמִּצְוֹת בָּלָם.

שֶׁבֶת שְׁלוֹם וּפּוֹרִים שְׁמִיחָ

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.
לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030